

ERDÉSZETI LAPOK

LXVI. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

1. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Felelős szerkesztő

CZILLINGER JÁNOS

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díj 1927 évre 24 P, erdészeti altiszteknek 12 P

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagjárulékok fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnék.

(Telefon: 37—22.)

Kérelem

a tagdíjak és előfizetési díjak beküldésére.

Felkérjük az Országos Erdészeti Egyesület t. tagjait és az Erdészeti Lapok t. előfizetőit, *hogy tagdíjaikat, illetőleg az előfizetési díjakat m. é. decemberi számunkhoz csatolt postatakarékpénztári csekklap felhasználásával mielőbb beküldeni szíveskedjenek.*

Az 1926. évi közgyűlés határozata szerint a tagdíj 1927-re:

1. *földbirtokosok, uradalmak, jogi személyek és cégek részéről:*

a) ha alapító tagok 20 P (250.000 K)

b) ha rendes tagok 24 P (300.000 K)

2. *tisztviselők és alkalmazottak részéről:*

a) ha alapító tagok 12 P (150.000 K)

b) ha rendes tagok 16 P (200.000 K)

3. *nyugdíjas tisztviselők és főiskolai hallgatók részéről:*

a) ha alapító tagok 8 P (100.000 K)

b) ha rendes tagok 10 P (125.000 K)

kérjük azonban, hogy amennyiben viszonyaik megengedik, a 2. alatti tagdíjakat fizetni szíveskedjenek.

Az „Erdészeti Lapok“ előfizetési díja egész évre 24 P (300.000 K), erdészeti altiszteknek 12 P (150.000 K).

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai az „Erdészeti Lapokat” a fenti tagdíjak ellenében kapják, külön előfizetési díjat tehát nem fizetnek.

Budapest, 1926 december hóban.

A titkári hivatal.

Az erdészeti igazgatás reformjának kérdéséhez *

Irta: *Rochlitz* Dezső ny. h. államtitkár.

Nem kívántam eddig a szóbanlévő aktuális kérdéshez hozzászólni, mert lapunk érdemes szerkesztője, a régi rendszer híveinek idevonatkozó álláspontját már több tartalmas cikkében részletesen és olyan meggyőző érvekkel fejtette ki, hogy nekem azokhoz sem hozzáadni — sem elvenni valóm nem volt.

Most azonban, hogy az előző lapszámban egy — a szerkesztőséghez intézett régi levelem kapcsán — én is belekapcsolódtam a vitába, szükségesnek tartom, hogy dr. *Ajtai* Sándornak az említett levelemre tett észrevételeire válaszoljak s a dolog érdeméhez egyébként is hozzászóljak.

A vitatott kérdés, azt hiszem, úgy is elég fontos ahhoz, hogy azt minél több oldalról megvilágítsuk.

Ajtai két főokot hozott fel a „*töprengései eredményeként kialakult elvi álláspontjának*” támogatására, illetőleg annak az igazolására, hogy miért tartja szükségesnek az erdőrendészeti ügyek intézését az önkormányzati közigazgatás kezéből kivenni és államerdészeti hivatalokra átruházni.

Az egyik ok az, hogy az önkormányzati közigazgatásban állítólag a „*korruptió*” akadályozza a közérdek érvényesülését. Ezt az — *Ajtai* szerint — „*felelős tényezőtől eredő és mindenestre komoly (??) alapon nyugvó*” megállapítást, melynek nyilvánossághozataláért „*az erélynek és bátorságnak*” az első cikkében még „*tisztelettel adózott*” — utóbb jónak látta *Ajtai* oda módosítani, hogy korruptió alatt csak a „*politikai szempontokat, familiáris és üzleti érdekeltségeket*”

* Ez a cikk, mint a bevezetés is mutatja, a decemberi lapszámba volt szánva, de technikai okokból abban már nem jelenhetett meg. Szerk.

kell érteni. Nos, hát a dolog lényegén ez mit sem változtat. Akár bottal, akár fával! Nevezzük ezeket a megállapításokat visszaélésnek, panamának, korrupciónak vagy aminek tesszük: egyremegy.

Azonban e kitételek ellen, amennyiben azok az erdőrendészeti ügyek intézésére vonatkoznak, kénytelen vagyok a leghatározottabban tiltakozni. Azok, mint általános vádak, egyszerűen nem igazak, akár felelős tényezőktől, akár másoktól erednek is azok.

Ezt vegye tudomásul mindenki, akit illet!

Aki ilyen vádakkal hozakodik elő, az nemcsak az önkormányzati szerveket vádolja meg, hanem az egész volt erdőfelügyelőségi tisztikart, sőt a legfőbb felügyeletet gyakorló központi szerveket is, mert ha az erdőrendészeti ügyek elsőfokú intézését tényleg korrupciós rendszer irányította volna, úgy fel sem lehet tételezni, hogy arról a kir. erdőfelügyelőknek és a központi szerveknek is ne lett volna tudomásuk.

Az említett vádakkal szemben legjobb tudomásom és meggyőződésem szerint az igazság az, hogy elvétele itt-ott előfordult kisebb-nagyobb szabálytalanság, egy-két esetben talán súlyosabb visszaélés is, de ilyen kivételes esetek hosszú évtizedek során a legszigorúbb ellenőrzés alatt álló állami hivataloknál is előfordulnak. Nem lehet és nem szabad tehát azokat általánosítani.

A mi szakunkhoz nem illő, nem méltó, hogy ilyen fegyverekhez nyúljunk és a tényeknek meg nem felelő beállítással igyekezzünk a vélt igazunkat alátámasztani.

Az „Erdészeti jogelveinkről“ írt s az Erd. Lapok 1918. évf. 18. füzetében megjelent 100 oldalas tanulmányomban részletesen kimutattam, hogy milyen nagy küzdelmet, mondhatni emberfeletti munkát kellett az erdőrendészeti hatóságoknak és közegeknek az erdőtörvény végrehajtása során kifejteniök, hogy a törvény minden hibája és hiánya mellett is megfelelő eredményeket érjenek el, s különösen, hogy a visszaéléseket, melyekre az erdőtörvényen kívül a birtokrendezési törvények is bő alkalmat szolgáltattak, megakadályozzák. És mindezek után azt kellett megérnünk, hogy az utókor

fiatalabb nemzedéke, mely részt sem vett az említett nagy munkában, ráfogja az eljáró hatóságokra, hogy ők maguk követték el vagy idézték elő a visszaéléseket.

Hát bocsánatot kérek, de nem „erély és bátorság“, hanem egyenesen lelkiismeretlenség kell ahhoz, hogy valaki ilyen vádat kitaláljon.

A másik ok, melynek alapján *Ajtai* a hatáskör átruházását szükségesnek tartja, az, hogy ilyen módon véli az ügyek intézésénél a szakszemponatok érvényesítését biztosítani.

Nos hát, kérdem, mire alapítja cikkíró azt a feltevését, mintha a letelt közel félévszázad alatt nem érvényesültek volna eléggé a szakszemponatok?!

Avagy azt a kijelentését, hogy „*a korábbi szervezet munkássága által elért eredményeket maga sem kicsinyli le*“, úgy kell érteni, hogy meg van elégedve az eredménnyel? — Ha így áll a dolog, akkor miért tartja szükségesnek a korábbi szervezet megsemmisítését és helyette kísérleti nyúl gyanánt egy másiknak a felállítását?!

Valóban csodálom a jövőbe látó azt a merész kijelentését, melyszerint töprengései dacára „*hitet vall*“ amellet, hogy a pártfogásába vett reformnak „*be kell válnia*“, holott ugyanakkor, ugyanazon a helyen maga is beismeri, hogy „*a tervbe vett rendszer helyességét vagy helytelenségét a gyakorlat fogja megmutatni*“.

Mindezekre csak azt mondhatom, hogy itt a szakunkat és az egész hazai erdőgazdaságunkat érdeklő s a messze jövőre is kiható rendkívül fontos, életbevágó és komoly kérdésről van szó, a szavakkal való játéknak tehát nem lehet helye. Vagy szükség van arra a reformra, vagy nincs. Ha szükség van rá, úgy tessék amellet meggyőző adatokat és bizonyítékokat felhozni, nem pedig kritizálni, vádolni és rágalmazni minden alap nélkül.

Nekünk a korábbi rendszer híveinek, akik abban éltük le életünk javarészét, s akik kétségbevonhatatlan tényekre és hosszú gyakorlati élettapasztalatokra alapítjuk az álláspontunkat, talán mégis csak több jogunk van az álláspontunk helyessége mellett hitet vallani, mint cikkírónak, akinek a hitvallása és „*tiszta (?) elvi álláspontja*“, — mint az egész tanul-

mánya elárulja — töprengésekre, feltevésekre és jogi szakkönyvekből merített elmélkedésekre és filozófálásokra van alapítva.

Hogy jómagam sem vagyok éppen a maradiság embere, aki a múlthoz mereven — mint cikkíró mondja — „fenntartás nélkül“ ragaszkodnám, ezt talán eléggé igazolja az „Erdészeti jogelveinkről“ írt, előbb már említett tanulmányom, melyben az uralkodó felfogással s jórészt az erdészeti közvéleménnyel is szembehelyezkedve mutattam rá az erdőtörvénynek és a végrehajtásnak lényegesebb alaphibáira és az egészséges fejlődés, haladás útjára. És talán szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy e tanulmányomnak jórésze volt abban, hogy azóta lényegesen tisztult és megváltozott a közfelfogás és az egész erdőgazdasági politikánk.

A szóban lévő tanulmányomban rámutattam azokra a hibákra is, melyek véleményem szerint az erdőrendészeti ügyek központi intézésénél fordultak elő.

Nem volt tehát semmi okom arra, hogy elhallgassam az elsőfokú erdőrendészeti hatóságok hibáit, ha ilyenek akár az eljárás tisztasága, korrektsége, akár a szakszemponatok érvényesülése szempontjából tényleg felmerültek volna. De hát ismételten és a legnyomatékosabban hangsúlyozom, hogy ilyen hibák nem merültek fel.

Hivatkozhatom e tekintetben néhai Horváth Sándorra, erre a puritán jellemű és nagytudású kiváló szakemberünkre, akinek a nevéhez az erdőszak terén több korszakalkotó törvényalkotás és reform fűződik s aki az élete vége felé is egy nagy koncepciójú elaborátumot dolgozott ki „Az erdőkről“ szóló ismeretes és valóban klasszikus törvényjavaslata alakjában. Ebben a nagy munkában, melyen Horváth több éven át dolgozott, mint tudjuk, a legapróbb részletességgel igyekezett a korábbi törvényeknek és a végrehajtásnak minden hibáját és hiányát kiküszöbölni. Sőt a javaslatban tervbe vette még a saját legnagyobb alkotásának, a m. kir. állami erdőhivatali intézménynek is a megszüntetését, illetőleg az erdőfelügyelőségekbe való beolvasztását, miután meggyőződött arról, hogy az eredeti szervezés nem váltotta be mindenben a hozzáfűzött reményeket.

Föltehető-e tehát egy olyan szaktekintélyről, mint *Horváth Sándor*, hogy nem ismerte volna fel, vagy éppen elhallgatta volna, hogy az erdőrendészeti ügyek elsőfokú intézése körül olyan hibák fordultak elő, amelyek gyökeres reformot és rendszerváltozást igényelnek?!

Ilyet feltételezni szerintem a legnagyobb képtelenség lenne.

Az egészséges fejlődést, haladást mindannyian szükségesnek tartjuk. Csakhogy én ennek az egyenes és helyes útját nem abban látom, amiben *Ajtai*, hogy a meglévő elismert jót leromboljuk csak azért, hogy helyette egy bizonytalan újat építsünk.

Olyan törvényre, mely nem egyenes és igaz úton jött létre s melynek az alapja is hiányzik, nem lehet, nem szabad építeni. Ezt el kell söpörni a föld színéről.

Tagadom, mintha a régi rendszer nem volna alkalmas a fejlesztésre s mintha gátolná a decentralizálás kiépítését. Tessék csak a gazdasági albizottság hatáskörét megfelelően kibővíteni. Az alaptörvény megalkotásakor még lehetett e tekintetben aggályoknak helye, de az azóta eltelt hosszú idő megmutatta azt, hogy az erdőrendészeti ügyek elsőfokú intézése jó kezekbe volt letéve és az ügyek intézésénél politikai szempontok vagy egyéb káros befolyások nem érvényesültek jobban az alsó-, mint a felső-fokon, sőt amott talán még kevésbé.

Ennyit a kérdésről általánosságban.

Ami már most a részleteket illeti, *Ajtai* a mi érveinket a következő három csoportba foglalta össze, hogy azokat megváfolhassa:

1. Az erdőrendészeti hatáskör átruházása az önkormányzati elv sérelmével járna és a közigazgatás államosításának kezdetét jelentené.

2. Speciális állami hatóságnak nem lehet meg az a hatósági jellege, amely az önkormányzati igazgatásunkban fellelhető.

3. Nincsen szükség a tanácsok intézményére, amely mint állami szaktestület, működésében az egyoldalúság által vezetnék.

Ad. 1. Idevonatkozólag Ajtai már az első cikkében hossz-
szas elméleti fejtegetésekkel igyekszik bebizonyítani, hogy az
1879. évi törvényhozás az erdőrendészeti ügyeket nem törté-
neti okokból utalta az önkormányzati hatóságok hatáskörébe,
hanem azért, hogy „*az újabb kor demokráciájából sarjadzó*
alkotmányjogi követelményeknek tegyen eleget“.

Nos, bármiféle okok játszottak is közre a hatáskör meg-
állapításánál, az bizonyos, hogy már az erdők pusztításainak
megakadályozásáról“ szóló 1790/91:LVII. t.-c., az első ma-
gyar erdőtörvény, mely az erdők megóvását a közhatalomnak
a köteletségévé teszi, nem különben „*az erdők fenntartásá-
ról*“ szóló 1807:XXI. t.-c. és a későbbi erdészeti vonatkozású
törvényalkotások is *a vármegyékre bízta* az erdőrendészeti
hatósági teendőket. Az 1879:XXXI. t.-c. megalkotása alkal-
mával tehát az illetékes tényezők bizonyára annyira termé-
szetes és magától értendő dolognak tartották az erdőrendé-
szeti ügykört a vármegyék kezében meghagyni, hogy eszébe
sem jutott e felett senkinek sokat filozófálni és *a demokráciá-
ból sarjadzó alkotmányjogi követelményekben keresni a ha-
táskör megállapításának indokait*.

Ami pedig azt a kérdést illeti, hogy vajjon sérelmes
lesz-e a vármegyékre nézve a tervezett hatáskör-átruházás
vagy sem, s hogy vajjon megtiszteltetésnek fogják-e tekin-
teni és „örömmel fogják-e fogadni“ a vármegyék, ha az év-
százados intézkedési jogkörüktől megfosztjuk őket, s e he-
lyett ellenőrzési jogkörrel ruházzuk fel, — ennek az eldön-
tését talán bízuk magukra a vármegyékre és azok felügyeleti
hatóságára, a belügyminisztériumra.

Én azt hiszem, hogy a tervezett hatáskör-változás és jog-
fosztás aligha fog az érdekelt körökben valami nagy örömet
és tetszést kiváltani, főleg ha megtudják annak az indokát:
a korrupció hangoztatását.

Ad. 2. Ennél a pontnál Ajtai annak a beismerése után,
hogy „*az önkormányzati szervek tekintélyének, súlyának*
mértékét a velük egy színvonalon álló egyetlen állami szerv
sem érheti el“, azt igyekszik bebizonyítani, hogy az állam-
rendészeti igazgatási szerveknek, ha átveszik az erdőrendészeti
hatáskört és ha az eddigi hivatali jellegüket hatósági jelleggel

cserélik fel, egyszerre olyan tekintélyük és súlyuk lesz, hogy az önkormányzati hatóságok nélkül is képesek lesznek az intézkedéseiknek érvényt szerezni.

„A törvény és államhatalom iránti tisztelet — mondja Ajtai — ma már sokkal biztosabb alapokon áll (?), semhogy az államerdészeti szakhatóságok intézkedéseit az önkormányzat súlyával kellene fedezni“, továbbá, hogy még a köznépünk is megtanulta hosszú idő alatt, hogy a vármegye is azt akarja, amit az erdőtiszt akar stb.

Hát ideális állapotokat feltételezve, lehetséges, hogy így alakulna a helyzet, de ha a rideg valóság és a gyakorlati élet tapasztalatai alapján ítéljük meg a dolgot, úgy bizony-bizony merem állítani, hogy éppen az ellenkezője fog bekövetkezni annak, mint ahogy azt Ajtai elképzei.

Attól tartok és mondhatom éppen abban látom a legnagyobb veszedelmet, hogy ha a tervezett reform megvalósul, úgy ez az erdészeti szakunk féltve őrzött tekintélyét egészen le fogja járni.

És ez esetben azoknak a lelkiismeretét fogja terhelni az utókor előtt is a káros állapot bekövetkezése, akik elég könnyelműek és meggondolatlanok voltak elfogadható ok nélkül egy ilyen rendszerváltozást felidézni.

Hogy az önkormányzat intézkedései most még — mint Ajtai mondja — egészben összefolynak a kezelő erdőtiszt intézkedéseivel s hogy a közönség tudja azt, hogy a vármegye is azt akarja, amit az erdőtiszt akar, ez az eddigi rendszernek az okszerű és természetes következménye, amely rendszert nagy elődeink böles előrelátással igen helyesen és okosan teremtetek meg. De semmi biztosítékot nem látok arra, hogy a mostani helyzet megmarad akkor is, ha nem a vármegye, hanem az erdőtisztek fognak intézkedni, határozni és végrehajtani.

Engedjen meg nekem az őszinteségemért *Ajtai* kollegám, de én nagyfokú naivitást látok abban a feltevésében, mintha az erdészeti szakhivatalaink intézkedéseinek valami nagy súlyt és tekintélyt biztosíthatna az, ha hatósági jelleggel lesznek felruházva, avagy ha nem mint „*egyedhivatalok*“, hanem

a tanácskozási rendszer alapján mint „*kollegiális testületek*“ fogják a határozataikat meghozni.

Az életben, a nagyközönség előtt ezek annyira közömbös dolgok, hogy figyelemre sem fogják azokat méltatni, a szakhivatalainkat továbbra is csak egyszerű hivataloknak fogják tekinteni s talán annyira sem fogják azokat respektálni, mint, mondjuk, a pénzügyi hivatalokat. Mert hát ilyen az élet, bármit mondjanak is idevonatkozólag „az alkotmányjogi és közigazgatáspolitikai“ szakkönyvek és elméletek.

Büntető hatalommal, megtorlási jogkörrel meg egyáltalában nem is akarja Ajtai az erdőészeti igazgatási hivatalainkat felruházni? Nos hát, annál rosszabb!

Ennél a pontnál Ajtai ismét a tudományos elméletek és az általános büntetőjogi elvek területére csap át s ezzel megint csak azt árulja el, hogy nem ismeri az életet.

Az említett elméletekből és elvekből kiindulva, külön akarja választani az erdőrendészeti bíráskodást az erdőrendészeti ügyintézésről. Nos hát összetett kézzel fohászkodjunk, hogy mentsen meg az Isten minket és a szakunkat ennek a szerencsétlen eszmének a megvalósulásától.

Nem mondja meg ugyan egyenesen *Ajtai*, hogy az önkormányzati szerveket vagy a kir. bíróságokat bízna-e meg az erdőrendészeti bíráskodással, csak következtetem a tanulmányából, hogy a kir. bíróságokra gondol. Ez az eszme már az 1879:XXXI. t.-c. megalkotása alkalmával is felmerült. Szerencsére elvetették azt az illetékes tényezők. Ugyanakkor szóba került a törvényjavaslat képviselőházi tárgyalása alkalmával az is, hogy az erdei kihágási bíráskodás is teljes egészében a kir. bíróságok ügykörébe utaltassék. Főleg az ügyvéd-képviselők kardoskodtak mellette, azt hiszem nem egészen önzetlenül. Indokul azt hozták fel, hogy az erdők ilyen módon hathatósabb védelemben fognak részesülni. Az élet megmutatta, hogy éppen ellenkezőleg történt a dolog. Idevágólag a *Horváth*-féle törvényjavaslat indokolásában, melynek szerkesztésében csekélységem is részt vett, a következőket mondtam:

„Az 1879:XXXI. t. c.-nek három évtizedet meghaladó gyakorlati alkalmazása során szerzett tapasztalatok kétségbevonhatatlanul igazol-

ják, hogy az idézett törvény értelmében szervezett erdei kihágási bíráskodás, a kezdet nehézségeivel magyarázható minden hibája és fogyatékossága mellett is, a gyakorlati életben jól bevált és az erdők fenntartásának a biztosítására és az erdőtulajdon védelmére határozottan hathatósabb és megfelelőbb eszköznek bizonyult, mint az általános büntető szabályok és a fennálló bűnvádi eljárási rendszer.

Az indokolás részletesen kifejti, hogy miért.

Több, mint valószínű, hogy az erdőrendészeti bíráskodással is így járnánk, ha azt a kir. bíróságok hatáskörébe utalnák, mert az általános büntetőtörvényeknek és eljárási szabályoknak az erdőgazdaság természetéhez alkalmazkodó, messzemenő megváltoztatására gondolni sem lehet.

Azt sem tartanám szerencsés megoldásnak, ha a reform megvalósulása esetén az erdőrendészeti bíráskodást meghagynók a közigazgatási bizottságok gazdasági albizottságainak a kezében, amely bizottságokat Ajtai a tervezett rendszerváltás esetére is fenntartani kívánja a vármegyei közös erdő-őri szervezetek, az erdőbirtokosságok és az osztatlan közös legelők ügyeinek intézése céljából. Nem tartanám szerencsés megoldásnak, mert ez is csak az eddig egy kézben volt rokontermészetű ügyeknek és az egységes hatáskörnek a szétforgácsolásához és végeredményben az erdőszet tekintélyének a csorbitásához vezetne.

Ad. 3. Ami végül *Ajtai*-nak a tanácsokra vonatkozó észrevételeit illeti, úgy látom, hogy teljesen félreértette az idevonatkozó megjegyzésemet, melyet, úgy emlékszem, csak egy széljegyzet alakjában vettem egy évvel ezelőtt papírra és így nem is fejthettem ki abban elég részletesen és szabatosan az álláspontomat.

De a megjegyzés szövegéből így sem lehet azt kiolvasni, amit Ajtai olvasott ki belőle, mintha t. i. a tanácskozássoknak „*csakis*” szabályakötésoknél volna helye, ellenben a törvények, szabályok végrehatásánál azt teljesen ki kellene zárni. Ezt nem mondtam, s ilyen helytelenséget nem is mondhattam. Ezt „közigazgatáspolitikai munkák” tanulmányozása nélkül is megállapíthatta volna Ajtai, ha figyelmesebben olvasta volna el a megjegyzésemet. Én ugyanis azt mondtam, hogy törvények, szabályok alkotásánál „*igenis van helye*” (tehát nem „*csakis*”) a tanácskozásnak, ellenben a végrehajtásban

és adminisztrációban azt „rendszeresíteni“, tehát rendes eljárás gyanánt beállítani: képtelenség. Talán nem kell bővebben magyaráznom, hogy a kettő között jelentékeny különbség van.

Az az érvelés pedig, hogy a tanácsok intézménye ellen felhozott aggodalmak „inkább az önkormányzati közigazgatás tanácsaira vonatkoztathatók, mint egy olyan tanácsra, mely *egyforma képzettségű és körülbelül egyforma gyakorlattal is rendelkező szakemberekből áll*“, már szinte kórikus.

Hiszen a gazdasági albizottság tagjai, mint tudjuk, nincsenek egymással függőhelyzetben és alárendeltségi viszonyban, mint az egy hivatal keretébe tartozó tisztviselők. A véleményalkotás és nyilvánítás önállósága tehát amazoktól csakugyan nem vitatható el, de igenis annál inkább vitatható az utóbbiaktól. Éppen erre gondolva és vonatkoztatva tettem a tanácskozási rendszer ellen az inkriminált megjegyzésemet s meglehet győződve Ajtai róla, hogy nem *tévesztettem össze* a „*kiváló szaktestület kiválasztottjait egy községi képviselő-testülettel*“.

Hát Ajtai kollegám még nem tapasztalta soha a mi szakunkon is, hogy a mindenkori hivatalfőnök vagy feljebbvaló a saját véleményét az alantasával szemben már csak a dekórum kedvéért is előbbrevalónak tartja és érvényesíteni igyekszik bizony igen gyakran olyankor is, ha nem neki van igaza?! Ha nem tapasztalta, úgy ez is csak azt mutatja, hogy még nem ismeri eléggé az életet.

Aztán kérdem, hogy egyforma képzettségű és egyforma gyakorlattal bíró szakemberek között mi szükség van a tanácskozásokra? Hiszen ha egyformán érti mindegyik a dolgot, akkor az egész tanácskozásnak nem sok értelme van. Az ilyen tanácskozások, ha azok intézményesen rendszeresíttetnek, amellet, hogy felette nehézkessé teszik az eljárást, inkább csak arra alkalmasak, hogy az egyoldalúságot, bürokratizmust és vaskalaposságot fejlesszék és ezzel aláássák az illető szak tekintélyét.

A tanácskozási rendszernek nézetem szerint úgy a törvények alkotásánál, mint a végrehajtásnál is ott van igazán helye, értelme és értéke, ahol különböző képzettségű szakemberek más-más oldalról világítjuk meg a tisztázandó kérdé-

seket. Ellenben az olyan tanácskozásoknak, ahol egyforma-szőrű-bőrű emberek tanakodnak és egy malomban örölnek, mindenesetre jóval csekélyebb az értéke és jelentősége. Ez így van, efelett kár is vitázni!

Nem oszthatom *Ajtai*-nak azt a felfogását sem, mintha összeférhetetlenség volna abban, ha az erdőtulajdonos vagy annak kezelő-erdőtisztje is tagja a gazdasági albizottságnak. Összeférhetetlenség csakis azokban a kivételes esetekben állapítható meg, amikor az illető erdőtulajdonos saját erdejének, illetőleg az erdőtiszt kezelése alatt álló erdőnek az ügye kerül tárgyalás alá. Ezen pedig igen könnyen és egyszerűen lehet segíteni azzal, hogy az említett esetekben a tulajdonos, illetőleg az erdőtiszt nem vesz részt a határozathozatalában!

Ellenben igenis a legnagyobb mértékben összeférhetlennek és helytelennek találnám, ha a tervezett reform szerint az államkinestári erdők rendészeti ügyeit is maguk a kezelő erdőtisztek látnák el és a hatóság szerepét játszanák önmagukkal szemben. Ez már igazán tisztára képtelenség volna!

Aztán ne kicsinyeljük le — *Ajtai* szerint „az erdészeti szaktudástól legtávolabb álló” — erdőtulajdonosoknak a tudását és hozzáértését sem, mert éppen a közelmúltban láttuk egyik iskolapéldáját annak, hogy lehetnek és vannak erdészeti szakkérdések, amelyeket helyesebben ítél meg az erdőtulajdonos, mint „a kiváló szaktestület kiválasztottjai”, nem is szólva az elméletekkel telített tudós erdőmérnökökről, akik a gyakorlatban nem tudják a sok elméletet megemésztetni és megfelelően alkalmazni, úgyhogy aztán a fától nem látják az erdőt és az erdőtől a fát. Ez ismét egy külön téma, melyről már többször volt szó e lapnak hasábjain.

Nem tehetem magamévá végül *Ajtai*-nak azt az álláspontját sem, mintha az erdőrendészeti ügyeket másképpen kellene elbírálni a helyi és másképpen az országos érdekek szempontjából. Ha helyesen fogjuk fel mind a kettőt, úgy nem lehet és nem szabad azokat egymástól élesen elkülöníteni és szembeállítani. Ellenkezőleg a két szempontot egy egységes magasabb szempontba kell egyesíteni úgy, hogy túlkapás egyik oldalról se történjék.

Azt tartom, hogy a jól felfogott helyi — sőt a magán-

érdekeket is csak a helyesen értelmezett közérdek keretein belül lehet tartósan megóvni és kielégíteni, különben előbb-utóbb amazok is helyrehozhatatlan kárt és sérelmet szenvednének.

Befejezésül még egyet.

Ajtai is elismeri azt, hogy az erdőrendészeti hatáskör átruházásának kérdését *csupán a törvényhatóságokkal egyetértésben lehet és kell megoldanunk.*

Ezt a véleményét én is osztom, sőt hozzáteszem, hogy a vitás kérdést már az erdészeti igazgatásról szóló 1923:XVIII. t.-c. megalkotásakor okvetlenül tisztázni kellett volna nemcsak a törvényhatóságokkal, hanem azok felügyeleti hatóságával a belügyminisztériummal is, ami, úgy tudom, nem történt meg. Az idézett törvény előkészítőinek bizonyára nagy okuk lehetett arra, hogy ezt mellőzték.

Abban is egyetérttek *Ajtaival*, hogy ha az erdőrendészeti hatáskör átvételére irányuló törekvések csődöt fognak mondani, úgy a kérdést csakis a régi erdőfelügyelőségek visszaállításával lehet megoldani.

Ezek szerint az egész vitás kérdés sarkpontja az, vajjon egyáltalában van-e kilátás arra, hogy az illetékes tényezők hozzájárulnak a tervezett hatáskörátruházáshoz, illetőleg, hogy nem fognak-e az erre irányuló törekvések, mint *Ajtai* mondja: „*leküzdhetetlen akadályokra találni*“?

Nézetem szerint tehát elsősorban e tekintetben kellene alapos tájékozást szerezni azoknak, akik a helytelen és hibás úton megkezdett reform teljes kiépítésén fáradoznak, mert ha a törekvésükhöz nem sikerül az illetékes körök hozzájárulását megnyerni, — pedig nagy okunk van feltenni, hogy ez nem fog sikerülni, — úgy az egész akciójukat nem lehet egyébként tekinteni, mint meddő küzdelemnek és üres szalmacséplésnek. Az új erdőfenntartási törvényjavaslat elkészítése előtt okvetlenül tisztázni kell a hatáskör átruházásának elvi kérdését már csak a hiábavaló, felesleges munka elkerülése végett is, mert egészen másképpen kell kidolgozni a javaslatot a régi rendszer fenntartása esetén és másképpen az ellenkező esetben.